

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Megjelenik minden hétköznap este
8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
TELEFON 202.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

Előfizetési árak		Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.	1 óra	1:50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4:50 K.	1 évre	4:50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.	1 évre	18 K.

BÜNHÖDÉS

A világtörténelem páratlan hitelessége és a legcsunyább moral insanity, amit az olasz elkövetett, amikor fegyvereit a becsületesszövetsége ellen fordította, éppen akkor, amikor az a létküzdelmének gigászi munkájával van elfoglalva. A nemzet legegyszerűbb fia is mérlegelni tudja ezt a minősíthetetlen becstelenséget, innen magyarázható, hogy mindegyik katona az olasz elleni küzdelemben akart részt venni s valamennyi engesztelhetetlen gyűlölettel és még nagyobb utálattal harcol ellene.

Hitszegésére akkor ütötte meg rá a pecsétet, amikor a monarchiának a Kárpátokban kellett az orosz kolosszussal birkóznia. Mire azonban megüzente a háborút, az orosz gőzhengernek visszafordítottuk a rudját, s az olasz ellen is odaálltunk, hogy vele is felvegyük a küzdelmet.

Felvettük. Több mint egy hónapja álljuk a helyünket. Pihent, friss, támadásra berendezett hadsereg jött ellenünk, akik már egy év óta vérzünk. És az eredmény? Egy vesztett nagy csata, amelyet maga a komoly, szükszavú és minden szót mérlegelő hivatalos jelentés borzadalmasnak mond. Százezer olasznak hozzátartozója átkozza a salandristákat. Az olaszt borzalmasan megvertük. Egy év óta harcolunk, de ezt még sosem hozta nekünk a távirat.

Az olaszé az első, úgy kell neki, a gázság-bünhődése nem maradhat el. A Kárpátokban elverték az orosz, az Alpesekben az olaszra vár ez a sors. Az igazság is így kívánja.

A világháború.

Az olasz hitszegés bünhődése.

Négy olasz hadtest szenvedett vereséget és veszteséget az Isonzo völgyében. Mégis tovább folyik a harc és az ágyuzás különösen az Isonzo alsó frontján heves. Hosszas harcterületnek ígérkezik az Isonzo völgye, akárcsak Flandriában az yperni csatorna, vagy amilyen volt hosszú ideig Galiciában a San völgye.

Az olaszok véresen fizetnek azért, haz arcvonalért és veszteségeikkel szemben minő siralmas kép, hogy teljesen eredménytelenül harcolnak és kudarcot kudarca halmoznak.

A harctér keserves eredménytelensége otthon is érezteti a hatását. Az olasz hadikölcsön jegyzése szégyenteljes kudarc és mily kedvezőtlen Olaszország diplomáciai helyzete is. Oroszország az, aki újabban hevesen ellenzi Olaszország adriai aspirációt és Itáliával szemben inkább Szerbiát és Montegrót hajlandó pártolni Albániában.

Déli ellenségeink.

A montenegróiak, ugylátszik, hálaból ezért kezdtek támadást a mi déli frontunk egyik helye ellen, azonban súlyos vereséget szenvedtek tőlünk.

Olaszországban izgalommal tekintenek a szerb szkupstina ülései elé, amelyek nemsokára megkezdődnek. A szkupstina ünnepélyes megnyitása különben már megtörtént és azon Sándor trónörökös helyettesítette a királyt.

A szkupstina zárt üléseket is fog tartani és ezeken az üléseken nyilván megvitatásra kerül az albániai akció, Szerbiának

Olaszországgal szemben való állásfoglalása.

A kraszniki csata.

Az északi harctér eseményei közül az érdeklődés középpontjában még mindig a Krasznik körül kifejlődött csata áll. Az ellenség ezen a vonalon offenzívát akart kezdeni, de csapataink azt kemény harc után visszautasították.

A helyzet az északi harctéren javunkra kedvező és a diadalmok, amelyeket Gorlicétől Krasznikig arattunk, még mindig éreztetik előnyös hatásukat.

A Dardanellák kérdése.

Oroszországot egyébként a Dardanellák kérdése a rendszerben is erősebben foglalkoztatja. A hallatlan galíciai veszteségek folytán Oroszország értéke és tekintélye jóval alászállt szövetségeseinél is és ez az értékcsökkenés, a tekintélynek a megcsorbulása, máris érezteti hatását a Dardanellák kérdésénél. Anglia és Franciaország máris kisebb zsákmányrészt ígérnek Oroszországnak, ami bizonyos feszültséget idézett elő egyrészt Pétervárt, másrészt Páris és London között.

A legmulatságosabb persze az, hogy Konstantinápoly és a Dardanellák a törököké és az övék is maradnak mindig, az osztozkodás csak elméleti és egyetlen gyakorlati eredménye a vizsály, amit így az entente tagjai között támasztott.

Harctéri kudarcok, diplomáciai csalódások és belpolitikai forrongás ez a sorsa az orosz birodalomnak ebben a háborúban, amelybe fölösleges módon Anglia ugratta őt bele.

A nagy csata Krasznik vidékén.

József Ferdinánd királyi herceg hadsevegének csatavonalán a harc tovább folyik. A beérkezett orosz erősítéseket, amelyek több helyen támadtak, nagy veszteségükkel visszaver-

tük. A foglyok száma ismét szaporodott.

A Bug mentén és Kelet-Galiciában a helyzet változatlan. Az alsó Zlota-Lipa mentén folyt harcokban július 3-tól 5-ig 3850 oroszot fogtunk el.

Az oroszok veszteségei hadiszerben.

Az oroszok halottakban, sebesültekben és foglyokban négy millió embert vesztek, de sokkal jobban érzi Oroszország a hadiszerben való rengeteg veszteséget. A szövetséges központi hatalmak ugyanis a hivatalos napi jelentések szerint a háború kezdete óta csupán ágyuban és géppuskában a következő szákmányt ejtették:

Augusztus ágyu 916 géppuska
440 Szeptember ágyu 150 géppuska
300 Október ágyu 161 géppuska
97 November ágyu 174 géppuska
249 December 69 ágyu géppuska
51 Január ágyu ... géppuska
25 Február ágyu 348 géppuska
55 Március ágyu 13 géppuska
129 Április ágyu 2 géppuska
55 Május ágyu 267 géppuska
634 Junius ágyu 100 géppuska
422
Összesen ágyu 2200 géppuska
2457.

Az olasz temető.

A görzi csatavonalon mo s meglehetősen nyugalom állott be. A tegnapi előtti győzelem után csapatainknak még néhány lagymatag éjjeli támadást kellett visszaverniök, amelyeket az ellenség a görzi hídfő és fensíki állásaink ellen intézett.

Tegnap az ellenség újra heves ágyutüzeltést kezdett, a melyet éjjel ismét gyengébb erők hiábavaló előretörései követtek.

Olasz repülők bombákat dobtak Triesztre a nélkül, hogy jelentős kárt okoztak volna. A Krn-területen az ellenség újra megtámadott egy sziklacsucot, a mely ellen már korábban is erőfeszítéseket tett. A derék védők, mint mindig visszaverték a támadást.

Állásaink előtt halálmező terül el.

A franciák a folytonos támadással sem mire sem mennek.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zophijrek, karton, schiffon és damastból. Különböző vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak

Az erkölcsi munició

A központi hatalmak seregei most oly szép győzelmeket aratnak, olyan nagyszerű sikereket érnek el, hogy az entente illetékes tényezői sem zárkozhatnak már el annak beismerése előtt, hogy a harcéri helyzet ezidőszerint reánk kedvező.

Kénytelen-kelletlen elismerik azt, de valamennyien azt hangoztatják — miniszterek, hírlapok, katonai szakértők, hogy ennek csak a municióhiány az oka. Municióhiány miatt kellett az oroszoknak Przemysl—Lembergét kiüríteni, municióhiány miatt nem tudják az angol-francia seregek a franciaországi német frontot áttörni, municióhiány miatt nem tudnak boldogulni a Dardanelláknál. És refrain mindig az: Gyártsunk több municiót, legyünk szorgalmasabbak és akkor minden jóra fordul.

Vajon csakugyan a municióhiány a kizárólagos oka az entente balszerencséjének? Nem hisszük! Hiszen mi is tudjuk, mi a municióhiány. A háboru elején mi is éreztük, ez volt egyik főoka annak, hogy csapatainknak szeptemberben vissza kellett vonulniok és a Wolf ügynökség megállapítása szerint Németországban is municióhiány volt. De, mi nem estünk kétségbe. A hiányokat pótoltuk, a szükséges intézkedéseket megtettük és most ott vagyunk, hogy miénk a főlány munició dolgában is. (Pedig hát mi nekünk nem szállított Amerika.) Az entente is segíthetett volna magán kellő szorgalom kifejtése mellett a municióhiányon, de nem az a főbaj. Az erkölcsi munició hiányzik! A központi hatalmak egy zárt egységet képeznek, melynek minden része ugyanazon célért küzd. Nem kívánjuk a másét, de ami a miénk, azt védelmezzük és biztosítani akarjuk a jövőbeli békés, fejlődés lehetőségét. És az a cél szolgáló eszközöket illetőleg a szövetséges államok egyetértésének, a hadműveleteket és a hadszervezést együtt intézik. Az Ententénál a célok külön-

bözők. Az oroszok a Dardanellákat akarják, de a franciák és angolok nem azért küzdenek ott hónapok óta, hogy az oroszok részére hódítsák meg azokat, hanem, ha győznek, ők fészkelnék ott be magukat. Az olaszok az Adria partjait óhajtják, de a keleti partokra a szerbek is igényt tartanak.

A Balkánon ugyanazon területet, majd a szerbeknek, majd a bolgároknak, majd a görögöknek, majd a románoknak igérik aszerint, honnan van kilátás segítségre. Úgy látszik a Németország ellen való közös gyűlölet tartja össze az Ententét. De a gyűlölet nem erkölcsi erő. Nem elég ahhoz, hogy ezzel győzzenek. Még ha volna is elegendő municiójuk, akkor is előbb utóbb ellankadnának, mert amint Hindenburg találoan mondotta, a háborut az fogja megnyerni, akinek idegei tovább bírják.

Ezen a téren mi vagyunk főlányban. Nekünk több az erkölcsi munició, azt nem lehet pénzért szállítani. Az entente erőlködése tehát hiábavaló, a háborut elnyújthatja, municiót szerezhet, de a végső győzelmet kivívni nem fogja soha.

A város huskérése.

Székesfehérvár a huskérése megoldására különféle módokat próbált meg. Így már több ízben a katonaság közreműködésével próbavágásokat rendezett, amely a körülményekhez képest eléggé bevált.

Ezen kívül dán halakkal is tett már próbát, amely szintén sikeresnek mondható. Most pedig a Magyar Bank utján 700 darab gulyás és 300 dr. marhahus konzervet rendelt szintén próbára s ha beválik, nagyobb megrendeléseket fog eszközölni. Ritter Pál budapesti cég is tett ajánlatot a városnak a konzerv

beszerzésére. Az ajánlat szerint félkilós konzerv 2. 50 kor. 1 kilós 4. 60 kor. 3 kilós pedig 13. 50 kor kerül.

A tüdőbeteg katonáért.

Seregeink diadalmas szárnyon repülnek előre s az örömnapi pillanataiban már szinte elfelejtjük azokat a téli borzalomokat, melyeket hős katonáinknak el kellett viselniök, mikor a Kárpátok élein védelmezték a baza földjét. A sok fagyott lábú hős nyomorúsága és szörnyű szenvedése beszél idehaza a téli hadjárat rémségeiről, de se a sajtó, se a nyilvánosság előtt lefolyt mozgalmakban nem esett szó arról, hogy a téli harcokról hány hős került vissza a tüdővész romboló csiráival mellében. A hadikórházakban ápolás alá került betegek számát tüdőbetegek tették ki s a háboru továbbmenőleg is egyre produktálja a tuberkulotikus betegeket.

A tüdővésznek, mint fertőző betegségnek a katonák közt való terjedése azonban erősen érinti a rokkantkérdést is, mert a tüdőbeteg hősök közül sokan válnak rokkantakká. Ezeknek gyógyítása és megmentése talán fonsabb, mint a rokkantkérdésnek sok más problémája, miután ez a kérdés a tüdővésznek, mint népbetegségnek mindig aktuális kérdésével kapcsolatos. A harcterről tüdőbetegesen visszatérő hősök új göcai a tuberkulózisnak. Feltétlenül el kell tehát helyezni a tüdőbeteg katonákat a megfelelő intézetben. Ez egyrészt kötelességünk azon nagy áldozattal szemben, melyet hazájuk ügyé-

ben hoztak, másrészt védekezés abban az irányban is, hogy ne terjedjenek maguk körül a tuberkulózis. Ha a tüdővész katonák visszatérnek családjuk körébe, vagy előbbi munkakörükbe anélkül, hogy teljesen meggyógyultak volna, a tüdővész fertőzések egész láncolatának lesznek kezdő láncszemei.

A József kir. herceg Szanatórium Egyesület mint tüdővész ellen védekező országos szervezet azt tűzte maga elé feladatul, hogy tüdőbeteg rokkant katonák részére gyógyító intézeteket emel s erre a célra adománygyűjtést indít. A háboru szerencsétlen tüdőbeteg áldozatai már siralmas feljajdulásokban kéri megmentésüket. Szívet rendítők a hősök jajkiáltásai! A nemzet, az ország közönségének kötelessége, hogy segít kezét nyújtson feléjük. Gondolja meg mindenki, hogy nemcsak a szenvedő hősökről van szó, — ami memetónak egymagában is elég — hanem mindnyájunk egészségéről, családjaink, egész társadalmunk biztonságáról. A tüdőbeteg katonák megmentése tehát a nemzet egészséges jövődjének nagy kérdése és mindenkinek kötelességévé teszi, hogy tehetsége szerint áldozzon a szent célra.

— Kérjük előfizetőinket, hogy akiknek július 1-vel előfizetésük lejár, minél előbb megújítani sziveskedjenek. A háborus viszonyok miatt csak azoknak küldhetjük a lapot, akik nincsenek hátralékban. Azon előfizetőink pedig, akik egész évre előfizettek, sziveskedjenek a lap árának felmérésével előállt különbözetet megküldeni.

TÁRCA.

A szaharai dűnákön.

Irta: Agoston Mihály.

Ami a cselvetéseket illeti, ezekben a vén legionáriusok és a karavánt kísérő arabok sem szűkölködnek. Bu imzet egy csomó üres sátrat és tizes kocsiakat helyeztet a tábor elé, távolról pedig a szenegáli lövészek figyeltek. A tuareghek lépve mentek óvatosan odakuszta a kocsihoz. A szenegáliak egy pillanat alatt bekerítették őket. A tuareghek ügyesen keresztül vágta magukat a szenegáliak vonalán, de két halottal és egy sebesülttel fizettek meg merész vállalkozásukért.

A tuaregh sebesült a convoi egyik kocsián fekszik. Két szuronyos szenegáli őrszi. A kapitány még nem hallgathatta ki, mert nincs eszméleténél. Ennek a nyakát vitte keresztül a szenegáliak golyója. Sebe nagyon súlyos. Orvosunk mindent el-

követ, hogy megmentse az életnek, de aligha fog sikerülni.

A két tuaregh halottat — mindkettő fiatal legény volt — a karaván tagjai temették el a mohamedán vallás szabályainak megfelelően.

Lais a bateses elszázi fiu a haditörvényszék elé kerül, mert megitta a vizét s a gondjaira bízott konzervekből is hiányzik 10 darab. Kapitányunk éketlen haragra lobbant, amint megtudta a dolgot s rögtön intézkedett, hogy Lais-t lezserjéljk. Addig is, amíg visszatérünk Colomb-Béchar-ba, fegyver nélkül tesz szolgálatot és pedig négy ószvér tisztogatását végzi.

A szakaszokban megbotránkozással tárgyalkják a kapitány szigorúságát: — ezt lehetetlen így tovább kibírni! Gondoskodni kellett volna a kapitánynak elég tömlőről s akkor nem lenne vízhiány. A vén katonák azal vigasztalják Lais-t, hogy ez az ő ügyük is, ők majd kihallgatást fognak kérni az ezredesőtől, aki vizsgálatot fog az ügyben indítani. Ők majd megtanítják a hájfejt, hogyan kell banni a jó katonákkal.

Az óhajtott alvásból az éjjel be-

következett események miatt semmi sem lett. Már két napja, hogy nem hunytam le a szememet. Fáradt vagyok és álmos. Kezdődő lázom is bánt. Ehez járul még az is, hogy négy napja egyáltalán nem mosdhattam. Az arcom piszkos, poros, a szakállam nagy, s vörös színét fakó barnára szivta fel a saharaai nap. Még ivóvizünk sincs elég nem-hogy mosdani való víz is jusszon! Ez a legkellemetlenebb a szaharai vándorlásban. Bu-imzet vizasztal, hogy nemsokára kutat érünk, ott majd pótolhatjuk az elhasznált vízmennyiséget és meg is mosdhatunk.

Délután új szolgálatom kezdődik. Két társammal a karaván után balagok és az ószvér trágáyt szedem. Kellemetlen szolgálat, de nincs alóla kivétel, s hasznát tekintve, megérdemli a fáradságot. A fa nélküli sivatagban a száritott tevé- és ószvértrágya képezi a tüzelő anyagunkat, tehát létfeltételünk.

Még néhány homokdomb, aztán kezdetét veszi a déli pihenő. Leverjük a sátrainkat s az ebédfőzéshez látunk.

A hőség tűrhetetlen. A torkom teljesen kiszáradt, a mellem zihál. Hangtalanul megyünk egymásmellett s csak egymás lélegzetvételét halljuk. Nem kell a cigarettá, nem kell a pipa. Lázban ég minden tagom. Nem hallok semmit, nem érdekel semmi: csak egy gondolat foglal le magának és újra erő — a pihenés utáni vágy, hogy néhány perc múlva leszedhetem a szerelvényemről a sátorponnyvát, hogy árnyékok csinalhatok magamnak s hogy lepihenhetek a forró homokra leterített pokrocon...

A nagy homoktenger mozdulatlanágában mi viseljük csak magunkban az élet egyedüli képét, na meg a karavánacsapás, ez a kanyargó békonyka vonal, mely mozgásról beszél, s megsejteti ebben a mozdulatlanágban az életet. Ez a lábnyomokból álló ide-oda kanyargó, itt-ott megszűnő, vagy elmosódott hosszú vonal, a mi reményünk és kalauzunk ebben a mérhetetlen homoktengerben.

HIREK.

+Napló.

Ez a mostani rettenetes világ-háboru sok megrázó jelenetet, sok szívéttepő tragikus helyzetet teremtett. Sok aggodalmat, sok bánatot, sok szomorúságot hozott már ránk. Mikor az ember a melancholia, a pesszimizmus szemüvegén keresztül nézi a háborut, akkor csak bánatot, vért, pusztulást, rombolást lát benne. Pedig van ennek a világot fölkavaró, embereket megróttáló háborus világnak nagyon sok bájos, megható, felémelő jelenete, epizódja is. Kicsi kis apró, hét-nyolc éves gyerekekről szól ez az epizód. Vasárnap délután, két kis elemiiskolás lányka meg egy fiúcska látogatták meg a Szt. István és Szt. Imre teremben lévő sebesült hősöket. Cigaretta és cukorkák csomagokkal felszerelve. A missziós nővér kaulozlása mellett minden sebesült katonába bácsnik cigarettát, a nem dohányzóknak cukrot osztottak ki. Megkérdeztem tőlük, hol szerették a pénzt erre a rengeteg cigarettára és cukorra? Sokat gondolkoztunk, hogyan lehetne a jó katonába bácsniknak egy-egy kellemes vasárnap délutánt szerezni, s elhatároztuk, hogy gyűjtést indítunk, s megalkutjuk a nagyok mintájára a katonabácsikat segítő egyesületet. A tagsági díj csak két fillér. Tagja lehet egyesületünknek bárki. A polgármester bácsi, a főkapitány bácsi, meg nagyon sok ur tagja már egyesületünknek. Ha az Isten segít, jövő vasárnap újra viszünk ajándékot a jó katonabácsiknak.

Eddig szól az epizód.
Mi pedig hozzáfűzzük, hogy addig, míg ilyen kicsiny kis kaszók szorgoskodnak az országban, s viszik tiszta áldozatokat a haza legszentebb oltárára, nem kell félnünk a büntető Isten haragjától, mert az ilyen tiszta áldozatok kiengesztelik Öt.
P—p.

— Liszt érkezett. A városnak a legint nagyobb mennyiségű liszt érkezett a szerződésben levő malomtól. 100 kgr. buzadarát, 680 kgr. tészaliszat, 6800 kgr. keveretlen buzaafőzlisztet, 6375 kgr. keveretlen buzaenyérlisztet és 6375 kgr. tengerilisztet kaptunk.

— Lemondott az ipartestület elnöke. Say Ferenc építész, aki hosszú időn keresztül a székesfehérvári ipartestület volt elnöke, az előjárásági tagokhoz intézett levélben lemondott az elnökségről. A levélben az okokat is kifejti, amiért megválna a tisztségétől. Levélben a következőket mondja:

Sajnosan kellett tapasztalnom, hogy a legutóbbi előjárásági ülésen is oly nagy volt a részvételem, hogy alig jött össze 20 tag, jóllehet a legfontosabb tárgy, a közgyűlés elkészítése volt tárgyszerű. Ezen előjárásági ülésen bejelenttem az elnöki tisztségéről való lemondásomat. Bejelentésemet azonban alig hallhatta 8—10 tagnál több, miután a jelenlevők nagyobb része az ülés bezárta előtt távozott, ezért kénytelen vagyok a lemondásomat ez uton a t. Előjárásági tag urnak tudomására hozni. Hosszu évek során min-

dig szívemen viseltem a testület ügyeit és iparkodtam azokat eredményesen intézni, ami lehetséges volt addig, míg kellő támogatásban részesültem, ma azonban a dolgok odaféleltek, hogy meggyőződésem szerint, a testület ügyvitelért a felelősséget tovább nem vállalhatom, ezért határoztam el végleges lemondásomat.

— Say Ferenc távozása mindenesetre veszteséget jelent a székesfehérvári ipartestületre nézve, amelynek hosszú időn át, részben mint előjárásági tag, részben pedig mint elnök szorgalmas munkása és irányítója volt.

— Hogy lehet a húst nyáron eltarítani. Ha nincs jégsekrényünk, a húst nyáron friss állapotban soká eltarthatjuk, ha vastag ruhát erős ecetbe mártunk és ezen ecetes ruhába takarva a húst, pincébe tesszük. — A hus faszenporba takarva szintén sokáig eláll változatlanul. — Továbbá úgy is eltartható, ha mély agyagfazékba tesszük s erre lefőzött tejet öntünk. Meleg napokban a tejet naponként újitsuk meg. A fazekat száraz, hűvös szelős helyen kell tartanunk.

— A nélkülözhetetlenség elleni indítvány. Kovács A. Sándor indítványát, hogy ne legyenek nélkülözhetetlenek, a vármegye állandó választmánya ma tárgyalta. Elvben a vármegye is helyesli a várostól átküldött indítványt, gyakorlatban azonban nem valósíthatja meg, mert a tisztviselői tisztviselők szolgálata való behívása pénzbe kerül. A vármegyének pedig nincs pénze. Kimondotta azonban az állandó választmány, hogy az esetleges felmentések kérdésénél a jövőben a legnagyobb körültekintéssel fog eljárni.

— A termés elhelyezése. Fontos állami érdek, hogy a termést behordják és fedél alá kerüljön. Inkább a lovak álljanak szabadban, mintsem a termés félszerek híjával tönkre menjen. Ezért elrendelték hogy azokat a félszereket, amelyek a termés elhelyezésére szükségesek ki kell üríteni, mert a lovak a nyári időszakban félszer nélkül is ellehetnek. Elrendelte azt is a honvédelmi minisztérium, hogy a kisgazdák az előfogatok szolgáltatásától a nagy aratási időszak alatt lehetőleg mentesítendők. Azonkívül utasítást kaptak a parancsnokságok hogy ahol csak lehetséges, adjanak a kisgazdáknak fogatokat szekereket és munkáslegénységet is.

— Sebesültek érkeztek. Szerdán éjjel 409 sebesült érkezett Székesfehérvár hadikórházaiba. Valamennyi a nagy lemergi csatában vett részt. A sebesültek között 90 súlyos van.

— A Vöröskereszt Tudakozóó Irodája. A Székesfehérvári Vöröskereszt választmányi ülésén elhatározta, hogy a hadifoglyok felkeresésével is fog foglalkozni. A tudakozások végzésével dr. Vértessy József titkárt bízták meg.

— Elmarások. Kasó Józsefné Gáz-utcai lakost és kis fiát egy kutyja megmarta. Mindkettőt meg vizsgálták, vajjon nem veszett eb-marás volt-e.

— Az elveszett kelmék. Lóvi Adolf isztimeri kereskedő július 5-én Székesfehérvárról járt bevásárolni kelméket üzlete részére. A kelméket azonban a sorompón kívül elvesztette. Lóvi pár napig várt, hogy a becsületes megtaláló jelentkezzen s visszavizsi a kelméket, de bizony a megtaláló nem jelentkezett. A mai napon feljelentést tett a rendőrségen.

— Juna a Ganges gyöngye. Az Uránia péntek szombati műsora ismét esemény számba megy. Fent képe egyike a legszebbeknek amit a kinematográfia ujabban produkált. A mesék országa, a titokzatos Indiából való ez a csodaszép 4 felv. dráma, ami a vallási rajongás tőfőkat éri. A Raják e mesés kinészi képrázatos udvartársai a dzsungelnek fenevadjai és azok borzalmi vonulnak el szemünk előtt és igazi megható részvétellel vagyunk ama csodaszép nő szomorú sorsa iránt, kit a fakirok céljait elérésére használnak fel. Itt említjük meg, hogy az Uránia nem tart nyári szünetet, úgy mint eddig is, naponta van előadás este 7 és 9 órakor és pedig a legújabb filmalkotásokkal.

Permetező anyag, amely szakemberek állítása szerint sokkal jobb a kékknél, kapható Deutsch Aladár fűszerkereskedésében Buzapiac 5.

— Bojtorjánhajszer korpásodás, hajhullás ellen kitűnően bevált szer üvege 1 kor. 20 fillér. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerárban Kossuth-u. sarkán.

Közgazdaság.

A termés.

A buza és rozs nagyobbára jó, részben jó közepes, az árpa és zab közepes termést ígér. A mult heti sok záporos komoly kárt csak Temes és Hajdumegyében okozott.

A becslés részint 21 vármegyében lesz jó a buzatermés, 16-ban jó közepes, 15-ben közepes, 6-ban gyöngye közepes és 5-ben gyöngye. A rozs 19 megyében lesz jó, 11-ben jó közepes, 28-ban közepes, 5-ben gyöngye közepes, 7-ben gyöngye. Az árpa 10 megyében lesz jó, 6-ban jó közepes, 31-ben közepes, 12-ben gyenge közepes és 4-ben gyenge. A zab 9-ben jó, 5-ben jó közepes, 33-ban közepes, 8-ban gyenge közepes és 8-ban gyenge. A termés így is kielégítő, de a kilátások némileg mégis csökkentek.

A legjobb buzatermés a Duna jobbpartján, a Duna-Tisza között, a Tisza balpartján és a Tisza-Maros közén remélhető. Aránylag leggyengébbek a kilátások a Duna balpartján és Erdélyben.

A rozs aratását a déli részben különösen a homokos és szikes földeken már meg kezdték. Szemfejlődése kitűnő, kalászlai szépek, nagyok, teltek s szalmája elég magas. Legjobb a terméskilátások a Duna jobbpartján, a Duna-Tisza között, a Tisza balpartján és a Tisza-Maros szögben.

Az árpa aratása is megkezdődött és legkésőbb 17—18-ika körül mindent megkezdődik. A zab szenvedett a legtöbbet és itt legzombébb a hanyatlás. A tengeri állása kielégítő.

— Társadalmi, tudományos szemléink között a Magyar Kultúra az elsők között foglal helyet. Havonként kétszer jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horányszky utca 20. szám.

— A Fejérmegyei Napió olvasóközönségének bevásárlási forrásai: Söveggyártó János vászonáruháza, Szent Imre-utca. Fiumei kávébehozatal, Városház-ter.

Kovács Antal divatáruháza, Városház-ter.

Gebauer Testvérek csemegetülete, Kossuth-utca.

Marshall Nándor hentesárutülete, Kossuth-utca.

Rudbányai Imre kizárólagos posztókereskedése, Nádor-utca.

Virág Sándor fényképészeti műterme, Rákóczi-utca.

Szűcs Róbert gyógyszerár, Városház-ter.

Szórakozó helyek.

Apolló mozgószínház, Nádor-utca.

Uránia mozgószínház, Petőfi-utca.

— A legértelmesebb, legszebb és művészi képekkel ellátott szépirodalmi heti folyóiratunk az Élet. Szerkesztőség: Budapest. I., Fehérvári ut 15. sz.

Fiumei kávébehozatal

SZÉKESFEHÉRVÁR

:: (BARÁTKO EPÜLETE) ::

Pörkölt kávéverelekei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldé! Telefon 250.



Szombaton, július 10-én

A budapesti Nemzeti (Royal) Orfeum művészeti társulatának vendégjátéka

Borbély Lilly

a Királyi Színház művésznője és

Virágh Jenő

a Royal Orfeum közkedvelt komikusának tulleptével

Fehér Kabaré.

Egy előadás este 9 órakor.

Jegyek előre válthatók.

A helyárak felemeltek.

Vigyünk frissítőt a vasuti üdítő állomásra az átutazó sebesült katonák számára.

— A FEJÉRMEGYEI NAPLO az összes dohánytörszékben és a város minden részében az üzletekben is kapható.

Iskoláink élete a világháborús tanévben.

A főgimnázium értesítője.

A cisztercita rend vezetése alatt álló székesfehérvári kath. főgimnázium ezidei értesítője a főgimnázium illusztris igazgatója teszi közzé. Sok érdekes bepillantást enged ez az értesítő, a lelkes, ügybuzgó és fáradhatatlan tanári kar megbecsülhetetlen értékű munkájába. A legtöbb tanár — élén az igazgatóval, a rendes iskolai tárgyak mellett a tudományok egy-egy ágát művelni szakszerűen s kamatoztatja a társadalomban praktikusán. Kiváló bölcselő, kitűnő esztétikus és festő, tudós archeológus, értékes és praktikus érzékű zene és énektanár, országszerte híres vasutpolitikust s b. találmunka tanári karban. S ennek a tudós tanári testületnek, irányítója, lelke, mindene volt, a testi erejében ugyan gyöngyölködő, de szellemi és lelki kvalitásaiban annál inkább tündöklő igazgató.

Most, amikor az intézettől megválik, hogy fáradalmakat nem ismerő munkája után pihenni térjen, kötelességünknek tartjuk, hogy áldásos munkájáért, ifjuságunk hazafias, erkölcsös neveléséért, valamint a székesfehérvári társadalom minden terén kifejtett kiváló tevékenységéért, köszönetet mondjunk. Fájdalmasan érinti távozásá lelünk, mert nagyon szeretünk s sokszor elszáll majd lelkünk, oda, ahol a megérdemelt nyugalmat élvezi.

A tudós tanári testület egy igazgatóból, 16 rendes, 2 gyakorló és 6 rendkívüli tanárból áll.

A háboru az intézetet sem hagyta érintetlenül. A VIII. osztálynak 12, a VII.-nek 4 növendéke került a márciusi népfőlközi szemlén sorozásra s egy kivételével mindnyájukat alkalmasnak találták. Bevonulásukkor az igazgató könyekig megható bucsuztató beszéde után az intézet fúvózenekara kíséretében indultak a kaszárnyába.

A segélyező egyesület áldásosan működött. A tanév folyamán 189 tanuló használt 1910 drb. tankönyvet 4419 K. 04 fill. értékben. 28 tanuló kapott ruhaneműt 534 K. értékben s végül 32 tanulókat osztottak ki 601 koronát. Itt kell megemlítenünk, hogy a rendházban több szegénysorsu tanuló ingyen kosztot kap. De nem csak maga a tanári kar, hanem maguk az ifjak is jótékonykodtak. Az önképzőkori műsoros előadások jövedelméből jelentékeny összeget juttattak a Hadsegélyező bizatalnak, a Vöröskereszt egyesületnek, a vak katonáknak stb. Ezenkívül több ízben gyűjtés folyt az ifjak közt a hadbavonultak fölségélyezésére. Impozáns hadiköcsönjegyzés is történt, körülbelül 1000 koronára rug az az összeg, mellyel a lelkes ifjak a jótékonyseg oltárán áldoztak.

Az ifjuság eme dicsekre méltó fölbuzdulása, elsősorban a tanári kar vallás-erkölcsös és hazafias

nevelésében leli magyarázatát. A vallás-erkölcsös nevelésnek hatalmas eszköze az ifjusági Mária kongregáció. A Mária leventék megdöntöhetetlenül bebizonyították, hogy nem csak idehaza, hanem a mostani világháboruban is megállják a helyüket, igazi leventék, oroszlan szívű hősök. A vallás-erkölcsös nevelés tekekkel cáfolta meg a vallástalan irányzat összes rágalmaikat. Főleg rácafolta a Mária kongregáció ellen fölhozott állításaira, hogy a kongregáció gyöngye jellemeket, félték nyul szívű egyéneket nevelne. Még az ellenség táborában is, a legmegbízhatóbb, legbátrabb katonák közt ott találjuk: a Mária leventéket. Az intézeti kongregáció az idén is gyönyörű működést fejtett ki a buzgó lelkű Láng tanár ur. vezetése mellett.

Az önképző kör a rendes évi működése mellett a haza céljait is szolgálta. A márciusi nagy napok emlékére gyönyörű szindarabban egybekötött műsoros előadást rendezett. A jövedelmet a Hadsegélyző kapta. Az önképző kör működése mintaszere. Hálasnak lehetünk érte az önképzőkört vezető Pótz Edgár tanár urnak. A testestől-lelkestől ifjuságának élő Námesy Medárd ügybuzgó fáradozásának köszönhető az ideai tanév alatt szervezett ifjusági fúvó- és vonós zenekar. A nagy fáradsággal járó munkának gumölcsöt élveztek a március 15-iki Ünnepeken.

A fegyelem fönttartására a tanári kar ez évben is nagy gondot fordított. Nagy figyelmet fordít az az intézet a tanulók egészsége érdekében is, állandó iskolaorvosán kívül a tisztí főorvos is többször tett látogatást az intézetben. A helyes irányú testedzést az intézeti tornatanár irányította és vezette. Mind a mellett a járványos betegségek az intézet növendékeiből három tanulót ragadtak el.

A statisztika adatai szerint 398 tanuló iratkozott 'be. Ezek közül 380 tett vizsgálatot. A tanulók 13 százaléka beszél a magyaron kívül más nyelvet. A megbetegedések száma elég tekintélyes. Legszevesebben foglalkoztak a tanulók a vallástannal, a bölcséleti előtannal, a testedzéssel, a görög pótló magyarral és a történelemmel. A tanulók magaviselete általában jó. A fegyelem fenntartására jellemző, hogy az 5393 mulasztott óra közül valamennyi igazolt mulasztás volt. Igazolatlans mulasztás nem fordult elő. A háborús tanévben elért összes eredmények közepértéke számban kifejezve 2:12. Tehát a nehéz viszonyok dacára is jónak mondható.

P—p.

A Fejérmegyei Napló HADIPOSTÁJA

Szavias László a 17. h. gy. e. 19 éves közlegénye a hivatalos értesítés szerint egészségesen orosz togságba esett. Címe: Pensa, Roszszia.

Tóth Ferenc m. kir. 17. h. gy. e. I. századbéli Abán (Fejérm.) 1885-ben született gyalogosról hozánk az a hivatalos jelentés érkezett, hogy megsebesült. Tekintettel arra, hogy a jelentés régi keletű és eddig egy kórház sem jelentette az illető állománybavételét, nincs kizárva, hogy sebesülten hadifogságba került.

Kis János 69. gy. e. 16. századbéli nagylángi 1891. születésű káplárról azt a hivatalos jelentést kaptuk, hogy ezredétől egyelőre eltűnt.

Gyökéres Ferenc 17. h. gy. e. beli alciszt 1888. születésű, Lencsés István 69. gy. e. 7. századbéli 1896. születésű és Seffer Ferenc 17. jh. gy. e. 5. századbéli szabadbattyáni 1890. születésű gyalogosok neve nem fordul elő a sebesültek, betegek, hiányzók és elesettek felől ezideig érkezett hivatalos jelentésekben.

A kérdezettek sorsa iránt a nyomozást folytatjuk és mihielyt valamely jelentés érkezik, azonnal közöljük.

Szerkesztői üzenet.

Ex Budapest 543. Verseké nem közlünk. Aktuális elbészéseit elfogadjuk.

S. W. Mint tudósítót szívesen látjuk. Helyben. Kiséreje figyelemmel a hadipostánkat.

M. A. tábori posta 90. Elfogyott a ceruza a lövőárokból. Pedig inkább ceruza legyen, mint szadura. Nálunk mindketőből bőven van.

APRÓHIRDETÉSEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legcélszerűbb és legolcsóbb az apróhirdetésekből hirdetni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendő és a megjelölt apróhirdetéseket után igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árengedmények vannak. Hírszöveg között rendes betűkkel a hirdetés soronként 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölcset sértik, vagy bármi okból a sajtótörvénnyel ellenkeznek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyiltéri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Egy mindenes fiu jó fizetéssel azonnal felvétetik. Pate-mütermem.

Egy jóházból való fiu tanulóknak felvétetik Gerenday Gyulánál Kos suth-utca.

Zongora, elsőrendű gyarmány és egy két ajtós jégszekrény eladó. Távirdu u. 21.

Egy jó hazból való fiu tanulóknak felvétetik Gebauer Testvérek bodegájában. Kossuth-utca.

Pirosalma-utca 2. szám alatt négy lóra istálló legényszobával kiadó.

Mindenesfiu 15—16 éves azonnal felvétetik az Apolló Színháznál Jelenkezni délután 6 órakor.

Tanuló vagy tanulóleány felvétetik Pete mütermében.

Lapárusítók jó jövedelemmel felvétetnek. Mint mellékfoglalkozás végezhető. Különösen a nehezebb munkára alkalmatlan férfiaknak és nőknek jó kenyérkereset.

Gyümölcs-utca 29. szám alatt egy 2 szobás lakás előszobával és minden hozzátartozóval együtt minden órában kiadó.

Kitűnő fajú ribizli, málna, körte, idei burgonya, fejjessalata, velőborsó stb. kapható Széchenyi-utca 26. sz. alatt. Ugyanott 8—10 kocsi trágya eladó.

Csinosan butorozott szoba kiadó. Széchenyi-utca 26.

Székesfehérvár szab. kir. város hatósága.

Sz2861915.

Ajánlati felhívás.

Közönségünk liszttel ellátatlan része évi szükségletének fedezésére nagyobb mennyiségű legalább is 50 vagon buzát óhajtunk beszerezni.

A beszerzendő buzából 0-ásnak megfelelő tisztá liszt, 2-0snek megfelelő főzőliszt és kenyérlisztnak megfelelő arányu kiőrlésst tervezzük, de mégis lehetőleg akként, hogy a kenyérliszt vörös (takarmány) lisztől és korpától mentes legyen.

A beőrlés szerződés utján kívánjuk biztosítani, mi végből felhívjuk a helybeli és vidéki malmokat, hogy ajánlatukat július 20-ának déli 12. óráig nyujtsák be írásban Székesfehérvár polgármesteréhez. A teendő ajánlat pontozatai, illetve a város kívánásairól részletebb felvilágosítást ugyancsak a polgármester ad.

Első sorban beőrlési ajánlatokat óhajtunk, de egyéb ajánlatokat is tárgyalás alá vesszünk.

Szfehérvárott, 1915. jul. 7-én.

Dr. Saara Gyula
polgármester.



Telefon 233. — Telefon 233.

Pénteken és szombaton,
július hó 9 és 10-én:

Filmszenzáció!

JUNA A GANGES GYÖNGYE.

Dráma a mohamedán világ-ból 4 részben. A mesék országa a titokzatos indiából, ahol a vallási rajongás tetőfokát éri. A Rajahik csodás kincsei káprázatos keleti udvartartása, a dzsungel vadállatai és borzalmainak hazájából való ez a dráma, ahol, egy csodaszép nő a fakirok kezébe kerülve céljaik elérésére eszközül használják fel.

Fényes pótműsor.

Mindennap van előadás:
este 7 és 9 órakor.